Nro. 40

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu, Nayiaśnieyszego CESARZA, JMPERATORA Całey Rossyi.

Z GRODNA DNIA 16. LUTEG. Roku 1797. WE CZWARTEK.

Dnia 15. t. m. Nayiaśnieyszy *Stanisław August* Król Polski z całym swoim Dworem wyiechał z tuteyszego Miasta do *Petersburga.*

z *Petersburga* 27. *Stycznia.*

Dnia 17. mianowani zostali Gubernatorami: *Litewskim* tayny Konsyliarz *Jakub Bułkokow; Wyborskim* Grł Major *Ridynger, Jnflantskim* Konsyliarz tayny i bywszy Vice-Gubernator tey Gubernij *Kampenhauzen* —„— *Astrachańskim* Grł Major Mikołay *Arszeniewski* z nadaniem godności taynego Konsyliarza Stanu —„— *Tulskim* Grł Major Xże *Oboleński* bywszy Gubernator *Woznesenski* —„— *Kałuzkim* Grł Major *Łański* bywszy Gubernator *Saratowski* —„— *Białoruskim* Grł Major *Zegulin* bywszy Gubernator *Tawryczeski* —„— *Tambowskim* aktualny tayny Konsyliarz *Alexiejew* bywszy Gubernator *Nowgorodsko-Siewierski. Władymirskim* Brygadyer *Runicz, Kostromskim* Brygadyer *Ostrowski* —„— *Mało Rossyiskim* bywszy Vice-Gubernator teyże Gubernij *Bakuryński*, z nadaniem godności aktualnego Konsyliarza Stanu.

Tegoż dnia naznaczeni Vice-Gubernatorami: *Jnflantskim* Konsyliarz Koleski *Rychter, Penzenskim* aktualny Konsyliarz Stanu *Wieszniakow* bywszy Vice-Gubernator *Saratowski* —„— *Mało-Rossyiskim* aktualny Konsyliarz Stanu *Selecki* bywszy Vice-Gubernator *Nowgorodsko-Siwierski* —„— *Tulskim* Konsyliarz Koleski *Tynkow* bywszy Vice-Gubernator Połocki, *Kostromskim* Konsyliarz Koleski *Tumanski* bywszy Vice-Gubernator *Ołonecki* —„— *Władymirskim* Aktualny Konsyliarz Stanu *Grave* bywszy Prezydent Sądu Kryminalnego —„— *Białoruskim* Konsyliarz Koleski *Zacharow* bywszy Vice-Gubernator *Mohilewski* —„— *Kijowskim* Konsyliarz Naworny *Runowski* bywszy Dyrektor Ekonomij w Gubernij *Czernichowskiey*, z podniesieniem na godność Koleskiego Konsyliarza.

z *Wiednia* 28. *Stycznia z Gazety Berlinskiey pod Nrem* 16.

Listy partykularne z *Włoch* donoszą, że *Mantua* otworzyła iuż swe bramy Francuzom. Zwycięzcy weszli do niey w liczbie 8,000, rozbroili zaraz mieszkańców *i. t. d.* Ale te wiadomości nie są urzędowemi. —„— Dwór *Portugalski* prosił u Cesarza o Grła *Mack*, dla powierzenia mu naywyższey komendy nad Armią *Portugalską.* Wspomniony Grł poiedzie tam wkrótce z woli Cesarza, w którego służbie bydź nieprzestanie, i który go zostawuie przy teyże płacy i Regimencie. —„— Pod temiż warunkami Grł *Colli* wchodz w służbę Papieską, —„— Król Angielski postanowił przyłączyć do Armij Cesarskiey we *Włoszech* 4,000. Woyska *Hessen Darmstadtskiego* będącego na żołdzie Angielskim, które do *Gibraltaru* było przeznaczone, i znayduie się dotychczas w *Tryeście.* —„— Sułtan Turecki uznał Ambassadora Szwedzkiego, bawiącego się więcey roku w *Konstantynopolu*, i dał mu pierwszą audyencyą.

z *Londynu* 20. *Stycznia z Gazety Berlinskiey pod Nrem* 16.

Admiralicya odebrała nakoniec rapport urzędowy od Admirała *Bridport*, tak bardzo oczekiwany. Wspomniony Admirał nie donosi o żadnym pomyślnym zdarzeniu, potwierdza tylko, że oprócz kilku fregat i statków przewozowych, oraz iednego okrętu liniowego, które ścigane przez nasze fregaty rozbiły się nakoniec, cała flota nieprzyiacielska uszła szczęśliwie przed naszą. Admirał *Bridport* krążył ieszcze d. 18. między *Ouessant* i *Scilly* i nie napotkał żadnego okrętu nieprzyiacielskiego. —„— Gazety oppozycyine zarzucaią mu, że nie pospieszył dwuma lub trzema dniami do *Bantry-Bay*, gdzieby zastał ieszcze dywizyą floty Francuzkiey, albo raczey, że niepopłynął bez zwłoki ku *Brest*, gdzieby mógł zachwycić okręty nazad powracaiące. —„— Zdaie się, że Admirał *Bridport* niechciał swey floty wystawiać na niebezpieczenstwa burzy, która rozpędziła nieprzyiacielską. Mimo iednak tych ostróżności wiele z iego okrętów zostało bardzo uszkodzonych od nawałności. Zapewniaią, że napotym 7. okrętów liniowych będzie zawsze krążyło przy *Brest.* —„— Flota Admirała *Onslow* maiąca popłynąć na morza północne, składa się z 12. okrętów liniowych i pewney liczby fregat. —„— Wiadomości z *Jndyi Wschodnich* są bardzo niepomyślne. Woyska Kompanij zbuntowały się w *Cawnpoor* i innych possessyach Angielskich w *Bengalu*, które są oddalone od mieysca Regency. P. *Shore* Gubernator tameczny był przymuszonym zezwolić na żądania malkontentów. Posłano natychmiast do *Bengalu* 2,000 ludzi z woyska Królewskiego stoiącego Garnizonem w Przylądku *dobrey nadziei.* Listy z *New-York* d. 20. Grudnia datowane, donoszą, że na mieyscu *Washingtona* obrany iest Prezydentem *Stanow ziednoczonych* P. *Adams*, a Vice-Prezydentem

P. *Pinckney*. Pierwszy miał 71. głosów, drugi zaś 53. P. *Jefferson* miał tylko 49. kresek. Wiadomość o śmierci P. *Burke* była zawczesna, żyie ieszcze, ale iest bardzo słaby. — Parlament *Jrlandski* mimo opierania się sławnego *Grattan* będącego na czele partyi oppozycyiney, uchwalił dwa Adreſsa, ieden z dziękczynieniem do Króla, drugi do Armij i milicyów, oraz święto na podziękowanie Bogu za zachowanie Jrlandyi od wkroczenia nieprzyiacioł.

z Paryża 20 Stycznia z Gazety Hambur:

W *Dunkierce* przygotowania do nowey wyprawy nietylko nie ustaią, lecz z coraz większą przyspieszaią się żywością. Znaczna liczba nieprzyiacielskich dezerterów chce także do niey należeć. — Co się tycze Woyska: Dyrektoryat pocał proiekt Radzie 500 do ustawy maiącey mu zapewnić wdzięczność Narodową. — Woyskowi, którzy po ukończoney woynie potrzebnemi niebędą, a iednak zechcą zostać w służbie, pod obowiązkiem stawienia się na pierwsze rządu rozkazy, odbierać będą stosownie do swey rangi połowę lub 4tą część terazniey-szey płacy. Tenże wzgląd wymierzony będzie dla tych, którzy dla starości lub osłabionego zdrowia nie będą wstanie dopełnienia tego obowiązku, albo też umieszczonemi zostaną w przeznaczonych do tego domach Narodowych, lub w kompaniach weteranow &c. Dziennik ieden to w sobie zawiera: Republikanie pragną, ażeby *Carnot* wyszedł z Dyrektoryatu, przyiaciele pokoju życzą tego *Rewbelowi*, sprzyiaiący Marynarce *Letourneurowi*, a Vendemiairisci *Barrasowi*; co zaś do Royalistów, ciby chcieli, żeby zamiast 5ciu osob, iedney tylko rząd był powierzony. Wczoray rano aresztowano na ulicy *Nivienne* iednego Anglika, i zapieczętowano papiery iego. Zapewniaią, że szkodliwą dla Francyi utrzymywał korrespondencyą. — Od dawnego iuż czasu niesłychać w *Paryżu* o żadnym zabóystwie lub złodzieystwie, gdyż służba woyskowa dokładnie iest dopełniana.

D. 22. Stycznia. Na Seſſyi Rady 500 d. 21. Stycznia, Ob. *Riou* obrany został Prezydentem. Po przyięciu trzech proiektów od Reprezentanta *Camus* podanych, a ściągaiących się do Jntereſſów Skarbowych: gdy wszyscy Deputowani w ubiorach swych urzędowych zgromadzili się; Prezydent miał mowę stosownie do prawa nakazuiącego reprezentantom ludu, wykonanie w dzień rocznicy śmierci *Ludwika* XVI. przysięgi, którą na wyrażeniu naywyższey wdzięczności dla Woysk Rzpltey zakończył, i imieniem Oyczyzny dziękował OO. *Pichegru, Jourdan, Moreau, Hoche, Buonaparte* i innym ich towarzyszom Broni, a potym wykonał przysięgę, powtórzoną następnie od wszystkich członków ciała prawodawczego.

z Paryża 28 Stycznia z Gazety Berlińſkiey Nro 16.

Buonaparte naywyższy Komendant Armij Włoskiey do Dyrektoryatu Wykonawczego.

„ Obywatele Dyrektorowie! Od d. 12. t. m. tak wiele ważnych rzeczy zaszło, i tyle potyczek się odprawiło, że niepodobna rzecz iest dadź wam dzisiay dokładne tego wszystkiego opisanie: przestaię teraz na krótkim o nich doniesieniu.

D. 12. Stycznia nieprzyiaciel attakował dywizyą Grła *Maſſeny* przed *Weroną*, co dało powod do bitwy pod St *Michel*, gdzieśmy nieprzyiaciela zupełnie zbili: wzieliśmy 600 ludzi w niewolą i trzy armaty. Tegoż dnia attakował czoło naszey linij przy *Montebaldo*, po czym nastąpiła bitwa pod *Corona*, gdzie także odpartym został: Zabraliśmy 110 niewolnika.

D. 13 o północy, dywizya Armij nieprzyiacielskiey, która od dnia 8. stała pod *Bavilaqua*, gdzie do cofnienia się była przymusiła przednią straż dywizyi Gła *Angereau*, rozbiła nagle most na *Adydze* o milę od *Porto-Legnago* naprzeciw *Anguiari*.

D. 13 z rana posunął się nieprzyiaciel z Kolumną bardzo mocną przez *Montagna* i *Caprino* przez co przymusił Dywizyą Gła *Jouberta* do opuszczenia *Corona*, i do skoncentrowania się pod *Rivoli*. Przewidziałem te poruszenia, pośpieszyłem tam w nocy, co dało przyczynę do batalij pod *Rivoli*, którąśmy wygrali w dniach 14 i 15 po mocnym oporze, i gdzie wzięliśmy w niewolą 13,000 ludzi, kilkanaście sztandarow i kilkanaście Armat: Grł *Alvinzy* prawie sam ieden, zaledwie potrafił uciec.

D. 14. Grł *Guyeux* attakował nieprzyiaciela przy *Anguiari* chcąc mu pomieszać szyki pierwey, niżeliby on uskutecznił swoię przeprawę: nieuskutecznił w prawdzie swego przedsięwzięcia, ale zabrał 300 niewolnika. —

D. 15. Grł *Angereau* uderzył na nieprzyiacila przy *Anguiari*, pobił go, zabrał 2000 ludzi w niewolą, wziął 16 sztuk Armat, i pontony na *Adydze* popalił: lecz nieprzyiaciel korzystaiąc z nocy, posunął się prosto do *Mantuy*. Już był przyszedł na wystrzał Armaty pod fortece: attakował przedmieście S. *Jerzego*, gdzie mocne okopy poczyniliśmy byli, lecz niemógł dobyć. Przybyłem w nocy z posiłkami, po czym nastąpiła bitwa pod *Favorite*, zkąd teraz piszę. Owocem tey batalij iest 7000 niewolnika, wiele chorągwi, armat, wszystkie bagaże armij, regiment huzarow, i znaczny transport zboża, wołow, które nieprzyiaciel mniemał, że do *Mantuy* wprowadzi. *Wurmzer* chciał czynić wycieczkę końcem attakowania lewego skrzydła Armij naszey: ale zwyczaynym sposobem był przywitany, i przymuszony nazad się wrócić &c.

Zabraliśmy 23,000 ludzi w niewolą, między którem znayduie się ieden Grł Leytnant, dwóch generałow, 6000 iest zabitych lub ranionych, wzieliśmy 60 sztuk Armat i 21 Chorągwi. — Wszystkie bataliony ochotnikow *Wiedeńskich* w niewolą się dostały &c.

Armia Gła *Alvinzi* składała się blisko z 50,000 ludzi, którey część pocztą była przysłana ze środka *Austryi*. Wkrótce powrócę do główney kwatery, zkąd przeszlę rapport dokładny, w którym opiszę wszystkie obróty woyskowe, iako też które Korpusy i którzy w szczegulności żołnierze dystyngwowali się,,(podpisano) *Buonaparte*.

D. 25. Stycznia. Na Sessyi Rady 500 czytane było doniesienie Dyrektoryatu o niesłychanych powodzeniach *Armij Włoskiey*. Zywe oklaski pokilkarazy przerwały czytanie tego doniesienia. Rada, na wniosek Obywatela *Pérez*, dekretowała, że Armia Włoska nieprzestaie dobrze zasługiwać się Oyczyznie. — *Jean-de-Brie* przypomniał swoię propozycyą uczynioną po batalij pod *Arcole*, ażeby chorągwie, które Głom *Buonaparte* i *Angereau* posłużyły do zwycięztwa, oddane im były iako dowod wdzięczności Narodowey. Ta propozycya została przyięta, a sessya solwowana w pośrzód radosnych okrzykow zgromadzenia i Arbitrów.

Okręt *Trajan* i Fregata *Charente* zawineły do *Brest* 25 *Nivose*. Fregata *Bravoure* tegoż dnia weszła do portu l' *Orient*. Okręt nazwany *Prawa Człowieka* pod Kapitanem *Lacrosse*, napotkawszy niedaleko *Brest* okręt Angielski *Infatigable* i fregatę *Amazone*, stoczył z niemi bardzo żwawą bitwę, i fregata została wpędzona na piaski w odnodze *Audierne*. Gdy się zaś upędzał za okrętem l' *Infatigable* sam został attakowany od dywizyi Angielskiey, i rozbił się w teyże samey odnodze. Zatrudniano się mocno ratowaniem ludzi na tym okręcie będących. Ekwipaż fregaty Angielskiey całkiem został wyratowanym. — Mówią, że z całey floty, która z *Brest* 25 *Frimaire* wyszła, iedna tylko fregata la *Tortue* wpadła w ręce nieprzyiaciela, i że dwuch tylko oczekuią statkow transportowych, które się od floty odłączyły. Gł *Hoche* przybył do *Paryża* dla zdania sprawy z tey expedycyi. Vice-Admirał *Ville-Neuve*, który niedawno przybył do *Brest* z *Tulonu*, mianowany iest naywyższym Komendantem Eskadry. — *Hoche* został nominowany naywyższym Kommendantem Armij *Sambry i Mozy*, która tymczasowie była powierzona Głowi *Moreau*. Minister interessów wewnętrznych poiechał wczora do *Bruxelli*. Ma wszystko tam urządzić, i konstytucyą w exekucyą wprowadzić. Zlecono mu także weyść w rozpoznanie, wiele te prowincye przyłożyć się mogą do polepszenia naszey siły morskiey. — Minister morski posłał tym końcem Agenta do *Anvers*. Od dwóch blizko dekad, ustawiczne dzieią się ogłaszania po ulicach różnych paszkwilow i pism buntowniczych. Są one wszystkie dziełem partyzantów Anarchij, i zmierzaią do wzbudzenia nienawiści ludu przeciwko teraznieyszemu rządowi; te pisma roznoszą pospolicie po przedmieściach; Dozorcy Policyi kazali aresztować kilku roznoszących ie. Od kilku dni mandaty bardzo z ceny spadły.

Koniec listu deputowanych Miast handlowych do Ministra skarbowego.

„ Rząd teraznieyszy, powinien nas zabezpieczyć od powrótu Prawodawstwa tyrańskiego, które zniszczyło handel i sztuki; gdyż interessem rządu popularnego iest bydź sprawiedliwym, dla ziednania dobrey opinij, która składa principalną siłę. Powinniśmy więc się spodziewać pomyślnych skutkow widokow iego dobroczynnych: lecz nadzieia przyszłości nie może zatrzeć pamięci przeszłości i czucia zdarzeń teraznieyszych. Skutki anarchii działaią ieszcze na handel; kapitały są roztrwonione lub zakopane; fabryki pozamykane: odmiana ustawiczna w Prawodawstwie nie dozwala nic stałego przedsięwziąć: czas i prawa rozumne mogą tylko poprawić to złe, którego handel doświadczył.

Kiedy ślady systematu Rewolucyinego, będą zniszczone, kiedy handel będzie oswobodzony z więzow, w których zostaie, kiedy stałe prawa dozwolą mu pozyskać swoię dzielność, na ten czas wróci się ufność publiczna. — Niemożemy więc utaić przed tobą Obywatelu Ministrze, że pomyślny skutek z założenia banku, zdaie się nam bydź nie podobny w teraznieyszych okolicznościach, że brak ufności publiczney iest tego przyczyną: i lękać się potrzeba, ażeby nagle przedsięwzięte kroki, niezniszczyły szczęśliwych skutkow, którychby się można było z tego spodziewać „ (podpisano) *Deputowani od Miast handlowych.*

z Brest 19. *Stycznia z Gazety Berlińskiey.*

Przygotowania do drugiey ważney expedycyi morskiey podwoione są z naywiększą czynnością.

z Hagi d. 24. Stycznia z Gazety Berlinskiey pod Nrem 15.

Dekret, przez który konwencya złączyła wiedno długi wszystkich prowincyi, został zmodyfikowany. Konwencya dekretowała, zeszłey soboty, że każda prowincya będzie płacić swoie procenta, chociaż obligi zostały wydane w imieniu całego narodu.

Klub Patriotow *Leydeyskich*, był się uformował w konwencyą generalną zgromadzeń pierwiastkowych gminowładztwa *Leydeyskiego*, i wezwał przez list okolny wszystkich Rzptey patryotow, aby posłali deputowanych do *Leydy* dla uformowania tam zgromadzenia centralnego, którego celem miało bydź protegowanie Konwencyi. Lecz ta na sessyi bardzo burzliwey, uchyliła tę protekcyą, z oświadczeniem, że zgromadzenie się patryotow *Leydeyskich*, iest krokiem przeciwko zwierzchnictwu ludu. Zdaie się że na wielką rzecz zanosi się. Konwencya wydała ieszcze kilka dekretow przeciwko klubistom *Leydeyskim*, którzy byli naznaczyli dzień 23. na otwarcie zgromadzenia

centralnego. Oddział woyſka Francuſkiego maiąc z ſobą Kommiſsyą od konwencyi wyznaczoną, przeſzkodził, zgromadzeniu ſię klubiſtow. Adminiſtracya prowincyi *Hollandyi*, wiele do tego pomogła, 5. dowodzcow areſztowała, i tu do więzienia odesłała. Na ten poſtępek obruſzyła ſię municypalność *Leydeyjka*, ktora ſię uſkarża na adminiſtracyą prowincyalną, że naruſzyła iey prawa, każąc areſztować członki gminowładztwa *Leydeyſkiego*, nie donioſſzy o tym municypalności Adminiſtracya prowincyonalna nakazała prokuratorowi generalnemu zapozwać municypalność w imieniu *Ludu Batawow*. Oſtatnia uczyniła o tym rapport konwencyi, domagaiąc ſię razem, aby proces kryminalny przeciwko iey rozpoczęty, zoſtał zawieſzony, i żeby władza Adminiſtracyi Prowin: była ograniczona. Konwencya wyznaczyła Kommiſsyą na wyexaminowanie tey ſprawy. Wielu ieſzcze poareſztowano w *Roterdamie* i innych Miaſtach. Mowią, że Klubiści rewolucyini nie ukontentowani, z moderantyzmu więkſzości konwencyi, ułożyli plan rozpuścić ią, iakoteż Adminiſtracyą Prowin. Hollenderſkiey, a nowych na ich mieyſce wybrać, i tym ſpoſobem wprowadzić ſyſtema *Terrorizmu*. —— Konwencya zakazała zgromadzeń ludu. ——

z Genuy 10. *Stycznia*.

Mowią powſzechnie o allianſie zaczepnym i odpornym zawrzeć ſię maiącym między Rzpltą Francuſką, i Krolem *Sardyńſkim*, tudzież o wkroczeniu bliſkim Francuzow do *Romanij*, Wnosić także można, iż poſzlą iednę dywizyą dla uderzenia na Armią Papieſką zbieraiącą ſię przy *Faenza* w okolicy *Bolonij*. Jeſt ich bowiem intereſſem poſtawić Oyca *S*. w takowym ſtanie, iżby woyſka iego nie mogły wkroczyć do *Bolonij* i *Ferrary*. Potrzebuią procz tego Ammunicyi woienney, oraz żywności, i zdaie ſię, że Papież właśnie iedla nich zgromadza. Dwor *Rzymſki* odrzucił warunki umiarkowanego pokoiu, zaſadzaiąc ſię na związkach z Krolem *Neapolitanſkim*, teraz zaś wzbraniał ſię przyiąć ich w nadziei poſiłkow obiecanych od Ceſarza, ktorych odebranie nie ieſt pewne, zwłaſzcza po tak czętym woyſk iego porażeniu ——

z Medyolanu d. 15. *Stycznia*.

Grl *Buonaparte* piſał do Kong... *Reggio* z powinſzowaniem, iż 4. pr... *Ciſpadańſkie* zamienił w *iedną i nierozdzielną* Rzptę, kończy ſwoy liſt radząc nowey tey Rzptey, aby nie zwłocznie liczne bataliony woyſka wyſtawiła, gdyż niczym ſą prawa bez ſiły. Do liſtu, ktory piſał do Grla *Ruſca* z okazyi buntu w *Carfagnana*, a ktory dawniey umieściliśmy, dodać ieſzcze należy naſtępuiące wyrazy: ,, Na ruinach domu ſpowiednika Xcia *Modeny*, iako herſzta buntu, każeſz poſtawić piramidę z napiſem: *ukaranie zapamiętałego Xiędza, ktory Świętego ſwego powołania na złe używaiąc, zachęcał do buntu i morderſtw*. Zgromadziſz wſzyſtkich Przeorow lub przełożonych rozmaitych zakonow, oraz wſzyſtkich plebanow, i oświadczyſz im imieniem moim, że kiedy słudzy religij, trzymaią ſię prawdziwych prawideł, tak iak Kardynał *Mattei*, Arcy-Biſkupi *Bolonij*, *Medyolanu*, i Biſkupi *Modeny* i *Pawij*, ktorzy przez roſtropność i czyſtą moralność przypominaią nam pierwſze wieki kościoła, wtedy poważam oſoby i własności ich, oraz zwyczaie zabeśpiczaiące ſpokoyność i dobro powſzechne. Lecz kiedy świętość ich charekteru, ſtaie ſię wręku złe myślących, narzędziem niezgody i woyny domowey, na owczas gardzę niemi bez względu: każę Klaſztory ich palić, własności zabierać, i oſobiście karać Plebanow, ktorychby wioſki źle ſię ſprawowały,,

z Werony 18. *Stycznia z Zurnalu Frankfurt pod Nrem* 31.

Grl *Prowera* iuż ſię był znacznie do *Mantuy* zbliżył, gdy korpus iego do 8000. ludzi wynoſzący, z rożnych ſtron od kolumn Francuſkich zoſtał attakowanym. Bitwa iedna z naykrwawſzych i nayuporczywſzych rozpoczęła ſię. Auſtryacy cudow waleczności dokazywali dla odparcia cztery razy nieprzyiaciela. Feldmarſzałek *Wurmſer* wśrzod ſamey akcyi dla wſparcia ich uczynił wycieczkę, lecz nie mogł przełamać linij Francuzow, i ſtraciwſzy kikaſet ludzi, do fortecy powrocił. Grl *Prowera* zrobiwſzy to wſzyſtko, co tylko ſiły ludzkie dokazać mogą, i nieſpodziewaiąc ſię żadney pomocy, był przymuſzony do kapitulowania z Grłem Republikanow *Serrurier*. Poddał ſię więc w niewolą z reſztą ſwego korpusu, w ktorym ochotnicy *Wiedeńſcy* znayduią ſię. —— Korzyść ta znacznie także Francuzow koſztowała. Ochotnicy *Wiedeńſcy* bronili ſię dzielnie.

D O N I E S I E N I E.

Uwiadamia się Publiczność, iż z przeznaczenia Dekretu Kommiſsyi Sądowniczey Jego Krolewskiey Mći Pruskiey w Roku 1796. Xbra 1. Dnia zapadłego, oznaczony iest konkurs Maiątku Zydow Leyby Wolfowicza, i Hirszy Gdalowicza Kupcow i Obywatelow Miasta Kalwaryi, za ktorym Sąd Exdywizorski ziachawszy się do Miasta Kalwaryi, na Terminie oznaczonym dnia 25. Mca Aprila Roku teraz idącego 1797. tychże Zydow Maiątek wszelki przez Licytacyą ſprzedać obowiązany będzie, i między Kredytorow podział uczyni, ostrzegaiąc, iż na tym terminie iako ultimarnym, ktorzyby niestawali, i dowodow pretensyi swoich niezłożyli i nielegitimowali, tym samym one utracać będą. Takową Publikatę mocą zlecenia Sądu Exdywizorskiego, iako utrzymuiący Kancelaryą podpisuię.

(L.S.) *Jozef Szaniawski Rgtt w Sądzie Exdywizor: i Grodz: Pttu Kowieńs*

Nro. 40.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

Z GRODNA DNIA 16. LUTEGO R. 1797. WE CZWARTEK.

z *Jnspruck* 22. *Stycznia z Gazety Bareutskiey pod Nrem* 21.

Ze we *Włoszech* znowu rzeczy smutny obrót wzięły, sprawdza się na nieszczęście, i zdaie się, że nowy rok równie się nieszczęśliwie zaczął, iak przeszły skończył. Według doniesień od Armij dni 12. 14. i 15. były bardzo straszne, i wiele krwi kosztowały. W iednym szczegulnie regimencie 600. ludzi zginęło i 16. Officerów iest ranionych. Głoszą, że *Clairfait* obeymie komendę na mieyscu Grła *Alvinzi.* —— Armia Cesarska stanęła w dawnieyszey pozycyi i kwatera główna iest w *Roveredo,* a bagaże do *Jnspruck* zmierzaią.

z *Stuttgard* 28 *Stycznia z Gazety Berlińskiey Nro* 16.

Niepewność względem losu Kolumny Grła *Prowera,* ustała. Grł ten zbliżył się do *Mantuy* na wystrzał Armaty: Attakował Francuzow na przedmieściu S. Jerzego, a tym czasem garnizon dopomagał mu przez wycieczki czynione. Lecz Grł *Prowera* uyrzał się natychmiast być attakowanym przez wiele kolumn nieprzyiacielskich: bronił się długo, mężnie i uporczywie, ale nakoniec musiał uledz mocnieyszey sile. P. *Barthelemi* publikował o tym w *Bazylei* doniesienie następuiące:

List Gła Berthier do Gła Dywizyi Kilmaine z główney Kwatery Roverbella 27 *Nivose* (16 *Stycznia*)

„ Pisałem wczora do ciebie, kochany Generale, prawie o pułnocy, donosząc, że mieliśmy wsiąść na konie dla uderzenia na korpus nieprzyiaciela, który przebywszy *Adygę,* do *Mantuy* zmierzał. Attakowaliśmy Cesarskich o godzinie 5. z rana, część naszey siły zbroyney wstrzymywała woyska czyniące wycieczki z fortecy, gdy druga znacznieysza wpadła na kolumnę blokuiącą od dnia wczorayszego okopy S. *Jerzego.* Bitwa trwała 7. godzin z naywiększą zaciętością. Wzieliśmy w niewolą Gła *Prowerę* Komenderuiącego tą kolumną, i dwuch innych Generałow. Cały korpus składaiący się z 7000 piechoty i 700. iazdy, broń przed nami złożył. Zdobyliśmy 15. Armat z wozami ammunicyinemi, 21 sztandarow, wszystkie bagaże, i znaczny transport bydła i żywności przeznaczonych do *Mantuy.* Reszta garnizonu tey twierdzy cofnęła się do niey, i my też wkrótce do niey weyść spodziewamy się. Przeyrzawszy wszystkie rapporta, okazuie się; że w 4. dniach wzięliśmy w niewolą 22,000 woyska nieprzyiacielskiego, 3 Generałow, 30 armat, 28 sztandarow, żywność przeznaczoną do *Mantuy* i wiele ekwipażow. Będziemy pożytkować z zwycięztwa, nie daiąc całe odpoczynku Cesarskim. —— Jesteśmy bardzo utrudzeni, 6. dni nieodpoczywaliśmy; (podpisano) *Berthier.* Zgodno z Oryginałem. *Barthelemi* Ambasador Rzpltey.

Wszystkie honory woyskowe były pozwolone przez Kapitulacyą Grłowi *Prowera.* Officerowie zatrzymali szpady i ekwipaże, a żołnierze swoie tornistry. Zaprowadzono ich potym do *Medyolanu,* Generał *Prowera* został uwolniony na słowo honoru, że w ciągu tey woyny przeciwko Francuzom służyć niebędzie. ——

z *Wiednia d.* 21. *Stycznia z Zurnalu Frankfurt: pod Nrem* 30.

Poseł Rossyiski przy dworze naszym Hr. *Rasumowski* został przywołany do *Petersburga,* i już tu więcey nie ma powrócić. Następca iego nie iest ieszcze mianowany. —— Rząd Francuski darował Cesarzowi *Tureckiemu* kompanią Artylleryi konney przedziwney piękności, składaiącą się z 70. ludzi, 3. Armat i 2. haubic, do czego zaraz Ambassador Rzplitey przyłączył proiekt formowania na ten wzór korpusu Tureckiego.

z *Mulheim* 24. *Stycznia z Gazety Bas-Rhin. pod Nrem* 8.

Obawa, którey przed kilku dniami doświadczyliśmy, zupełnie ustała: owszem się w radość zamieniła: gdyż zamiast posuwania się na przód, iakeśmy się lękali, Woyska Francuskie przechodzą po większey części przez *Ren.* Już Kawalerya przebyła tę rzekę koło *Dusseldorff,* i infanterya w krótce za nią póydzie. ——

z *Kolonij d.* 20. *Stycznia. z Gazety du Bas-Rhin Nro* 7.

Rząd Francuzki wielkie teraz porobił odmiany w woysku Rzpltey; spodziewa się bardziey przez to połączyć masse sił swoich i więcey nadać zgodności rozmaitym obrotom korpusów, z których się Armie składaią. Wszystkie nazwiska Armij *Renu*

i *Mozelli, Sambry* i *Mozy*, oraz *Pułnocney*, są zniesione, a nato mieysce wszystkie siły lądowe formuiące linią od *Adygi* aż do morza *pułnocnego*, zostaną podzielone na Armią *prawą, lewą i środkową*. Trzech tylko będzie Grłów *en Chef* to iest *Buonaparte* Armij prawey, *Moreau* środkowey, a *Bernonville* lewey. Zaydą oprócz tego inne odmiany: Półbrygady, będą przemienione w Regimenta; z trzech batalionow uformuią się tylko dwa, wszystkie stopnie woyskowe od Pułkownika do Serżanta dotknięte zostaną tą reformą powszechną. Przypomnieć sobie można, że regimenta były zamienione na brygady, szczegulnie dla zatarcia przez ten sposob nazwisk *woysk liniowych i gwardyi Narodowey*; w rzeczy samey te dystynkcye były powodem, osobliwie za czasow *Dumouriera*, do wielkich kłótni, które nawet były częstokroć na przeszkodzie w uskutecznieniu ważnych operacyi. Gdy zaś nasienie tych dawnych niezgod zupełnie zniszczone zostało, i gdy ieden duch ożywia wszystkie osoby różnych korpusów, Rząd postanowił przywrócić dawną organizacyą woyska, iako nierównie prostszą i mniey kosztowną. — Widać ze wszystkich dyspozycyi, że więcey ieszcze ma przybyć woyska do *Niderlandów*, dla utrzymania w nich spokoyności w czasie Zgromadzeń *pierwiastkowych*.

D. 24. *Stycznia* Grł *Beurnonville* przed dwóma dniami tu przybył, niewiadoma ieſt tego przyczyna: Kwatera iednak główna znayduie ſię ieſzcze w *Bonn*, a *Moreau*, którego co dzień tu ſię ſpodziemamy, nie przybył. Wiele woyſk nieuſtannie ciągnie do *Belgium*, gdzie umysły burzliwe, ſprawuią obawę. Znaczna część woyſk opuſzcza prawy brzeg *Renu* i przenoſi ſię na tę ſtronę na Kwatery zimowe. Ze wſzyſtkich dyſpozycyi pokazuie ſię, iż Republikanie bynaymniey nie maią chęci rozpoczynać prędko nieprzyiacielſkich krokow. Park artyleryi z *Juliers* zoſtał przenieſiony do *Neuſs*: ſkłada ſię z 45. ſztuk Armat wielkiego kalibru, i codzień ſię ieſzcze bardziey pomnaża. Grł *Macdonald* ma teraz kommendę w *Duſseldorf*. Piſzą z tego miaſta, pod d. 22. że bez względu na niedoſtatek pochodzący z zarazy bydła w Xięſtwie *Berg*, uczyniono do Miaſta *Duſseldorff* i iego wioſek rekwizycyą przyſtawienia 200. krow. Zakładaią magazyn w tym mieście od 70,000. miar zboża, i Kościoły na ten ſkład ſą przeznaczone. Donoſzą z *Andernach*, że Francuzi znowu moſt naprawili, tak, iak był przed ich cofnieniem ſię. Pracuią takoż z nową uſilnością koło fortyfikacyi przedmoſtowych, i nawet ſypią baterye na lewym brzegu *Renu*.

Działo się w Ratuszu Głównym Miasta Warszawy Dnia Czwartego Miesiąca Lutego Roku Pańskiego Tysiącznego Siedmsetnego Dziewięćdziesiątego Siódmego.

Przed Urzędem Królewsko Pruskim przy Archiwum Generalnym postanowionym i Aktami Miasta Warszawy, stanąwszy Osobiscie Urodzony Franciszek de *Fribes* następuiące uczynił oświadczenie — Z powodow w oświadczeniu przezemnie w Warszawie dawniey uczynionym, wyrażonych, oddawszy cały móy Maiątek na satysfakcyą wierzycieli, który, gdy Magistrat Wileński pod swe zarządzenie i zabespieczenie odebrał, sądziłem iż takowym wedle Prawa, przed rozpoznaniem pretensyi wierzycielskich, nikt szafować nieiest mocen, lecz odebrawszy od umocowanego przezemnie do popierania Sprawy konkursowey Plenipotenta wiadomość, iż Czerwonych Złotych Dziewiędziesiąt dziewięć Zonie mey separowaney, z Maiątku Wierzycielskiego nieprzyzwoicie zapłacić rozkazano (co Manifestem w Aktach Ziemskich Wileńskich pod Dniem siódmym Stycznia Roku bieżącego przez tegoż Plenipotenta zaskarżonym zostało) dostrzegaiąc oraz: Jż zamachy na roztrwonienie Maiątku wierzycielskiego, przez różne niezgodnie z Prawem i sprawiedliwością wydane Rezolucye są przygotowane, winienem nayprzód nayuroczyściey ostrzedz wierzycieli krajowych, iż ieżeli iakową szkodę w odzyskaniu swey należytości, przez niedopilnowanie się i opieszłość poniosą, tę sobie samym przypiszą. W Jmieniu zaś Zagranicznych wierzycieli [ktorzy dla znaczney odległości mieysca swych Plenipotentow nadesłać dotąd niemogli) uinieyszą uczynić pilność, aby żaden krok uszczuplaiący ich maiątek, na szkodę onychże dopełnionym niezostał, wszelkie czynności zaszłe krzywdzące onychże zaskarżaiąc, i za nieważne deklaruiąc odzyskanie nie mniey i powrócenie wszelkich szkód od kogo i przez kogo wypadać będzie, waruiąc, takowe oświadczenie Urzędowne własną Ręką w Aktach Urzędu podpisuię. Franciszek Fribes.

Zgodno z Protokułem.
Mędrzecki.